

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 18.03.1998
KOM(1998) 170 slutlig

98/0093 (SYN)

Förslag till

RÅDETS DIREKTIV

**om en andra ändring av direktiv 90/394/EEG
om skydd för arbetstagare mot
risker vid exponering för carcinogener i arbetet**

(framlagt av kommissionen)

**Förslag till rådets direktiv
om en andra ändring av direktiv 90/394/EEG
om skydd för arbetstagare mot
risker vid exponering för carcinogener i arbetet
(98/.....)**

(Text av betydelse för EES)

MOTIVERING

1. Inledning

a) Varför behövs gemenskapsåtgärder

Då rådet antog den gemensamma ståndpunkten 3/97/EG¹ inför antagandet av rådets direktiv om en första ändring av direktiv 90/394/EEG² om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener i arbetet (vilket antogs som rådets direktiv 97/42/EG³ av den 27 juni 1997) uppmanade rådet kommissionen att lägga fram förslag till ytterligare ändring av det befintliga direktivet 90/394/EEG.

Syftet var att

- tillhandahålla lämpliga standarder mot riskerna med mutagena ämnen, som ännu inte omfattas av direktivet, men som sannolikt kan ha carcinogena effekter, och
- vidta åtgärder som gäller carcinogenitet i trädamm med inriktning på att detta skall ingå i direktivet och klargöra hur bestämmelserna i direktiv 90/394/EEG skulle kunna tillämpas på trädamm,
- i detta direktiv konsolidera de befintliga direktiven om carcinogener på arbetsplatsen, särskilt vinylkloridmonom och asbest.

---

¹ EGT C 6, 9.1.1997, s. 1.

² EGT L 196, 26.7.1990, s. 1.

³ EGT L 179, 8.7.1997, s. 4.

Detta förslag till en andra ändring av direktiv 90/394/EEG är svaret på rådets begäran.

b) Subsidiaritetsprincipen

Förslaget strider inte mot subsidiaritetsprincipen eftersom en lägsta skyddsnivå för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener i alla medlemsstater endast kan säkerställas genom gemenskapsåtgärder. Med dessa åtgärder kan man även undvika en snedvridning av konkurrensen genom att man därigenom förhindrar att minimistandarder för arbetarskydd tillämpas olika i medlemsstaterna.

Vidare kommer detta förslag att främja större flexibilitet när det gäller gränsarbete eftersom arbetstagare kan känna sig säkra på att minimikraven för skydd av hälsa och säkerhet beaktas i alla medlemsstater. Även arbetsgivarna kan vara förvissade om att produktionskostnaderna inte snedvrids till följd av olika nivåer av för skydd av hälsa och säkerhet i arbetet.

2. Mutagener

De flesta mutagener kan antas vara carcinogena på grund av sin interaktion med DNA. Dessa starka misstankar om carcinogenitet ledde till att den vetenskapliga kommittén för yrkeshygieniska gränsvärden för kemiska agenser, som inrättades genom kommissionens beslut 95/320/EG⁴, ansåg att det med tanke på riskhantering på arbetsplatser finns skäl att behandla könscellsmutagener och genotoxiska carcinogener på samma sätt på grund av den allvarliga effekten, osäkerheten om ämnens dosreaktionsegenskaper och svårigheterna att på ett tillförlitligt sätt fastställa ett dosgränsvärde.

- Vetenskapligt definieras ett mutagent ämne som ett ämne som kan ändra DNA-information i organismer som utsätts för mutagenen.

En mutation är en förändring av en cells DNA-information. Om mutationen sker i en könscell finns en risk att denna mutation kan överföras till framtida generationer. Om mutationen påverkar en somatisk cell finns en risk att individen utvecklar cancer.

---

⁴ EGT L 188, 9.8.1995, s. 14.

- På gemenskapsnivå klassificeras mutagener enligt rådets direktiv 67/548/EEG om tillnärmning av lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen⁵ i tre kategorier. Endast kategorierna 1 och 2 har betydelse för denna ändring. Ämnena i dessa kategorier märks med riskfrasen R46 - Kan orsaka ärftliga genetiska skador.

Kategori 1

Ämnen som är kända för att ha en mutagen effekt på människor.

Det finns tillräckliga bevis för orsakssamband mellan människors exponering för ämnet och genetiska skador.

Kategori 2

Ämnen som anses ha en mutagen effekt på människor.

Det finns tillräckliga bevis för antagandet att människors exponering för ämnet kan orsaka ärftliga genetiska skador, vanligtvis på basen av:

- lämpliga djurförsök
  - andra relevanta uppgifter.
- De flesta könscellsmutagener fungerar genom alkylering av DNA i könscellerna. Skillnaden jämfört med genotoxiska carcinogener som skadar DNA är främst de olika måcellerna och -vävnaderna. För kemiska könscellsmutagener som följer detta mönster finns det inte några allmänt godkända säkra gränsvärden och inte heller har man enats om någon modell för kvantitativ riskbedömning för ämnen som orsakar ärftliga genetiska skador.
  - Av alla dessa skäl råder allmän enighet om att mutagener av denna typ i detta direktiv för säkerhets skull bör behandlas som carcinogener.

Därför bör artikel 1.1 och bilaga 1 till direktiv 90/394/EEG ändras på motsvarande sätt.

---

⁵

EGT L 196, 16.8.1967, s. 1.

3. Trädamm

Efter begäran från rådet bad kommissionen vetenskapliga kommittén för yrkeshygieniska gränsvärden ange om allt trädamm eller damm från särskilda träslag bör betraktas som cancerframkallande för människan. Kommittén ombads även ge ett utlåtande om ett förslag till yrkeshygieniska gränsvärden för trädamm och att därvid beakta alla eventuella hälsoeffekter.

Kommittén ansåg enhälligt att det finns avgörande bevis för att damm från bok och ek är cancerframkallande för människan, särskilt vad gäller nasala adenokarcinom. Bevisen för andra typer av träslag är mindre tvingande.

Kommittén har inte ännu kunnat utforma en utförlig riskbedömning som skulle göra det möjligt för kommissionen att föreslå ett vetenskapligt baserat gränsvärde för lägsta acceptabla risk.

Kommittén grundar sitt yttrande på följande fakta:

- Monografen om trädamm som har utgivits av det internationella organet för cancerforskning (IARC) (volym 62/1995) kom fram till att det finns ett orsakssamband mellan exponering för trädamm i arbetet och adenokarcinom i nashålor och bihålor. Överskottet tycks snarare bero på trädamm i sig än på annan exponering i arbetet. Den ökade risken för adenokarcinom har ett klart samband med exponering för damm från hårda träslag, men exponering för endast ett träslag är sällsynt, i de flesta yrken utsätts arbetstagaren för flera träslag. Det finns inte tillräckliga undersökningar med utvärdering av cancerrisker som beror på exponering för endast mjuka träslag.
- Senare undersökningar bekräftar denna första hypotes.
- Definitionen av träslag enligt en indelning i hårda och mjuka träslag accepteras inte av alla. Enligt det internationella organet för cancerforskning (1995) finns det ca 12 000 träslag varav de flesta är lövträd eller hårda träslag och endast ca 800 barrträd eller mjuka träslag.
- Det finns inte några kända biologiska eller fysiska skillnader mellan trädamm från hårda och mjuka träslag. Dammets konsistens beror på trädets vattenhalt och den process genom vilken dammet uppstår, inte på trädets art.

- Det har konstaterats att det i flera arbetsmiljöer inte kan uteslutas att damm från mjuka träslag kontaminerats med damm från hårda träslag. Vidare förekommer inte exponering endast för damm från träblandningar utan även för många kemiska ämnen som tillsatser, lim, färgämnen osv. Trädamm kan fungera som bärare av dessa ämnen. Typen av åtföljande exponering varierar men trädamm är en vanlig länk i positiva epidemiologiska undersökningar. Experiment som för närvarande utförs vid det tyska institutet för cancerforskning kan kanske ge svar på dessa frågor.
- Extrakt av damm från hårda träslag, men inte mjuka träslag, har rapporterats vara genotoxiska, men kommittén erkände att undersökningsresultaten som gäller fraktionering och extraktion av sammansatta material har vissa begränsningar.

Kommissionen anser därför att det är påvisat att trädamm från bok och ek är cancerframkallande ämnen. Det är sannolikt men inte slutgiltigt bevisat att även trädamm från andra hårda träslag kan ha en carcinogen effekt på människor. Det finns bevis, om än i begränsad utsträckning, för att damm från mjuka träslag också kan vara cancerframkallande för människor.

På grund av allt detta anser kommissionen att bestämmelserna i det ändrade direktivet 90/394/EEG bör gälla trädamm från bok och ek och eventuellt i framtiden även andra typer av trä, då man har fått fram ytterligare vetenskapliga bevis.

För klarhetens skull skall bilaga 1 till direktiv 90/394/EEG därför ändras med en punkt om arbetsrelaterad exponering för trädamm från bok och ek.

Kommissionen inser att den på grundval av de vetenskapliga bevis som i dagens läge föreligger inte kan fastställa vetenskapliga yrkeshygieniska gränsvärden som skulle kunna garantera en säker skyddsnivå. Trots det anser den att moderna tekniska metoder bör tillämpas. På grundval av utlåtanden från medlemsstaternas experter har nationella nivåer fastställts som varierar mellan 2 och 10 mg/m³ beroende på arten av de motsvarande nationella kontrollerna.

Kommissionen anser att 5 mg/m³ är en lämplig minimistandard för bra tekniska metoder, men detta värde bör granskas inom fem år för att det skall motsvara de nyaste vetenskapliga rönen om arbetstagares hälsa och säkerhet.

4. **Konsolidering av rådets befintliga direktiv om skydd för arbetstagare mot särskilda carcinogener i direktiv 90/394/EEG**

Rådets antagande av direktiv 90/394/EEG om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener i arbetet var ett stort steg framåt i arbetet för att förbättra skydd för arbetstagares hälsa och säkerhet mot carcinogena ämnen. Det har emellertid blivit uppenbart att lagstiftningen borde förenklas ytterligare. Frågan blev då om det är möjligt att införliva bestämmelserna i rådets direktiv om vinykloridmonomerer⁶ och asbest⁷ i direktiv 90/394/EEG.

Med beaktande av de allmänna principerna för skydd som föreskrivs i direktivet och till följd av en grundläggande analys av direktiv 78/610/EEG har man kommit fram till att den viktiga bestämmelsen i direktiv 78/610/EEG, med undantag av gränsvärdet, redan ingår i direktiv 90/394/EEG. Därför föreslår kommissionen att gränsvärdena skall läggas till i bilaga 3 till direktiv 90/394/EEG och att direktiv 78/610/EEG skall upphävas.

På grund av den långa tid som förflutit sedan direktiv 78/610/EEG antogs ansågs det emellertid vara lämpligt att föreslå ändrade minimigränsvärden på grundval av de bästa tekniska metoderna enligt den senaste facklitteraturen samt den rättsliga situationen i medlemsstaterna. Man föreslår dock en granskning av dessa gränsvärden inom fem år på grundval av befintliga vetenskapliga rön om arbetstagares hälsa och säkerhet för att bestämma om det är skäl att ytterligare sänka gränsvärdet.

Vad gäller direktivet om asbest är läget något annorlunda på grund av att detta ämne är mera specifikt samt förbud och särskilda detaljerade bestämmelser i direktiv 83/477/EEG som anses kompletteras av direktiv 90/394/EEG.

Vidare har kommissionen nyligen antagit ett meddelande om bestämmelser i direktiv 83/477/EEG⁸ och man väntar nu på rådets och Europaparlamentets kommentarer för att bedöma vilka befintliga åtgärder som skall ändras eller vilka nya bestämmelser som skall läggas till.

Av dessa orsaker har man ansett det befogat att uppskjuta beslutet om att bestämmelser om exponering för asbest i arbetet skall tas med i detta direktiv.

---

⁶ EGT L 197, 22.7.1978, s. 12.

⁷ EGT L 206, 29.7.1991, s. 16.

⁸ KOM(96) 426 slutlig, 5.9.1996.

Förslag till rådets direktiv
om en andra ändring av direktiv 90/394/EEG
om skydd för arbetstagare mot
risker vid exponering för carcinogener i arbetet

(98/.....)

(Text av betydelse för EES)

(Framlagt av kommissionen den .....

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 118a i detta,

med beaktande av rådets direktiv 90/394/EEG av den 28 juni 1990 om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener i arbetet⁹, ändrat första gången genom direktiv 97/42/EG¹⁰,

med beaktande av kommissionens förslag¹¹ som upprättats efter samråd med Rådgivande kommittén för arbetarskyddsfrågor,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹²,

enligt det förfarande som beskrivs i artikel 189c i fördraget¹³, och

med beaktande av följande:

I fördragets artikel 118a föreskrivs att rådet genom direktiv skall anta minimikrav i syfte att främja förbättringar, särskilt i arbetsmiljön, för att säkerställa en högre skyddsnivå när det gäller arbetstagares hälsa och säkerhet.

---

⁹ EGT L 196, 26.7.1990, s. 1.

¹⁰ EGT L 179, 8.7.1997, s. 4.

¹¹

¹²

Enligt denna artikel skall man undvika att genom sådana direktiv införa sådana administrativa, finansiella och rättsliga ålägganden som motverkar tillkomsten och utvecklingen av små och medelstora företag.

KönsceLLsmutagener är ämnen som kan förorsaka bestående förändringar av arvsmassans mängd eller struktur i en könsceLL, vilket i sin tur kan leda till en förändring av cellens fenotypiska egenskaper, och som kan överföras till framtida generationer avkomor.

Till följd av sin interaktion med DNA är det troligt att könsceLLsmutagener är cancerframkallande.

Vinylkloridmonomer klassificeras som ett cancerframkallande ämne i kategori 1 enligt rådets direktiv 67/548/EEG.

De viktigaste bestämmelserna i rådets direktiv 78/610/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om hälsoskydd för arbetstagare som utsätts för vinylkloridmonomer bör för enhetlighetens och tydlighetens skull ingå i detta direktiv utan att detta sänker hälsoskyddsnivån för arbetstagare.

Rådets direktiv 78/610/EEG kan upphävas efter att detta direktiv trätt i kraft.

Carcinogeniteten hos trädamn av ek och bok har bekräftats i epidemiologiska undersökningar av exponerade arbetstagare. Ett stort antal arbetstagare utsätts för en potentiell hälsorisk.

I artikel 16 i direktiv 90/394/EEG föreskrivs att det skall fastställas gränsvärden för alla de cancerframkallande ämnen för vilka det är möjligt, på grundval av föreliggande information inklusive vetenskapliga och tekniska uppgifter.

Det är lämpligt att fastställa sådana gränsvärden för trädamn, medan de nuvarande gränsvärdena för vinylkloridmonomer bör sänkas så att de motsvarar de bästa minimistandarderna för tekniska metoder, som återspeglar vad som är möjligt att genomföra samtidigt som syftet att skydda arbetstagares hälsa bevaras.

Tillämpandet av minimikraven för skydd av arbetstagarnas hälsa och säkerhet mot de specifika risker som uppkommer av carcinogener syftar inte bara till att säkerställa att varje enskild arbetstagares hälsa och säkerhet skyddas, utan medför även ett minimiskydd för alla arbetstagare i gemenskapen.

En enhetlig skyddsnivå mot de risker som uppkommer av carcinogener måste fastställas för gemenskapen som helhet. Denna skyddsnivå bör fastställas genom en ram med generella principer som gör det möjligt för medlemsstaterna att tillämpa minimikraven på ett enhetligt sätt.

Denna ändring utgör ett led i det konkreta förverkligandet av den inre marknadens sociala dimension.

Rådgivande kommittén för arbetarskyddsfrågor skall i enlighet med beslut 74/325/EEG¹⁴ rådfrågas av kommissionen när det gäller att utarbeta förslag på detta område.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 90/394/EEG, som ändrats för första gången genom direktiv 97/42/EG, skall ändras på följande sätt:

1. Artikel 1.4 skall ersättas med följande:

“När det gäller asbest, som omfattas av ett specifikt direktiv, är bestämmelserna i detta direktiv tillämpliga när de är mera fördelaktiva för arbetsmiljön.”
2. Punkterna 5 till 7 skall läggas till bilaga I.
  - “5. Arbete som innebär exponering för trädamn från följande arter: bok och ek.
  6. Ett ämne som uppfyller kriterierna för en mutagen enligt kategori 1 eller 2 i bilaga VI till direktiv 67/548/EEG.
  7. Ett preparat som består av ett eller flera ämnen som åsyftas i punkt 6, där koncentrationen av ett eller flera av de enskilda ämnena uppfyller kraven för koncentrationsgränser för att klassificeras som ett mutagent preparat enligt kategori 1 eller 2, som bestämts antingen

---

¹⁴ EGT L 185, 9.7.1974, s. 15. Beslutet senast ändrat som ett resultat av 1994 års Anslutningsakt.

- i bilaga I till direktiv 67/548/EEG, eller
- i bilaga I till direktiv 88/379/EEG om ämnet eller ämnena inte förekommer i bilaga I till direktiv 67/548/EEG eller om de förekommer i bilagan utan att koncentrationsgränser har angivits.”

3. Följande agens skall läggas till del A i bilaga III:

Agens	EINECS ⁽¹⁾	CAS ⁽²⁾	Gränsvärden		Anm.	Undantag
			mg/m ³ ⁽³⁾	ppm ⁽⁴⁾		
vinylkloridmonomer	200-831	75-01-4	7,77 ⁽⁵⁾	3 ⁽⁵⁾	--	--
			3,88 ⁽⁶⁾	1,5 ⁽⁶⁾		
Trädamm (ek och bok)			5,0 ⁽⁷⁾			

- (1) EINECS: European Inventory of Existing Chemical Substances.
- (2) Nummer i registret för Chemical Abstract Service.
- (3) mg/m³ = milligram per kubikmeter luft vid 20°C och 101,3 KPa (760 mm kvicksilver).
- (4) ppm = parts per million (i luftvolymen) (ml/m³).
- (5) Uppmätt eller beräknat i förhållande till en referensperiod på åtta timmar.
- (6) Åsidosätter årlig gräns för exponering uppmätt eller beräknad som medelvärdet under ett år.
- (7) Trädamm angett som damm totalt. Avser den mängd damm som maximalt kan inandas. Det insamlas med anordningar för provtagning med en inandningshastighet om 1,25 m/s ± 10%.

Artikel 2

Direktiv 78/610/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om hälsoskydd för arbetstagare som exponeras för vinylkloridmonomer skall upphävas med verkan från.....

Artikel 3

På grundval av de senast tillgängliga vetenskapliga rönen kan kommissionen, inom de fem år som anges i detta direktiv, förelägga rådet ett förslag för antagande av granskade gränsvärden för vinylkloridmonomer och trädamm (ek och bok) enligt artikel 118 i fördraget.

Artikel 4

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den ..... De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När medlemsstaterna antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 5

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i .....

På rådets vägnar

Ordförande

KONSEKVENSBEDÖMNING

KONSEKVENSERNA AV FÖRSLAGET FÖR FÖRETAGEN, särskilt små och medelstora företag

Förslagets titel: Förslag till rådets direktiv om en andra ändring av direktiv 90/394/EEG om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener i arbetet.

Dokumentets referensnummer : 98002

Förslaget

1. *Varför är, mot bakgrund av subsidiaritetsprincipen, gemenskapslagstiftning nödvändig på detta område och vilka är dess huvudsakliga syften?*

Det har funnits ett rådsdirektiv om carcinogener sedan 1990 (90/394/EEG).

Under rådets diskussioner om den första ändringen av direktiv 90/394/EEG uppmanade man kommissionen att lägga fram ett förslag om ytterligare ändring av direktivet för att

- i det direktivet konsolidera de direktiv som redan finns om vissa specifika carcinogener (dvs. vinylkloridmonomer och asbest)
- ta itu med specifika frågor som mutagener och trädamm.

För att tillmötesgå denna begäran presenterar kommissionen nu denna text för rådet. Avsikten är också att texten i detta direktiv med ändringar skall i god tid utsändas i kodifierad form för att ge arbetsgivarna (små och medelstora företag) möjlighet att klart och enkelt kunna sätta sig in i kraven för att undvika ackumulerade kostnader.

Av skäl som anges i motiveringen kommer det inte att göras några förändringar i asbestdirektivet nu.

Subsidiaritetsprincipen respekteras, vilket också anges i inledningen till motiveringen: En standardiserad miniminivå för skydd av arbetstagare som utsätts för cancerframkallande ämnen kan endast säkerställas i alla medlemsstater genom åtgärder på gemenskapsnivå.

Konsekvenser för företagen

2. Vem berörs av förslaget?

- vilka företagssektorer

En "mutagen" är ett ämne som kan påverka en cell, vilket kallas "mutation". Hittills har de flesta mutagener varit kemiska agenser. Det är omöjligt att definiera vilka industrier som kan komma att beröras av denna ändring av direktiv 90/394/EEG, men det gäller först och främst produkter och användare av kemikalier.

När det gäller trädamm (begränsat till ek och bok) kan arbetstagare inom en rad olika industrier vara utsatta. Processer för träarbeten förekommer huvudsakligen i sågverk, möbelindustrin och byggnadsindustrin.

Det nuvarande direktivet om vinylkloridmonomer berör ca 15 stora kemiska fabriker i EU.

- företagens storlek

Beträffande mutagener och vinylkloridmonomer, se ovan.

När det gäller trädamm visar information från industrin att det i EU finns ca 42 000 företag, vartill skall läggas ett okänt antal små och medelstora företag med färre än 20 anställda. En grov uppskattning är att omkring två miljoner arbetstagare är sysselsatta i denna sektor. Eftersom detta förslag till ändring av direktivet bara gäller två typer av trä (ek och bok), kan man räkna med att det rör sig om en tredjedel av de ovannämnda siffrorna.

- särskilda geografiska områden

Mutagener och vinylkloridmonomer är inte geografiskt fördelade på något särskilt sätt.

Det är huvudsakligen andra länder än de skandinaviska där de avsedda träslagen är aktuella.

3. *Vilka åtgärder skall företagen vidta för att rätta sig efter förslaget?*

Nästan 100 % av alla ämnen som har mutagenestestats har i själva verket även visat sig vara carcinogener. Alla ämnen utom ett som fram till nu klassificerats som mutagener i bilaga I i direktiv 67/548/EEG klassificeras även som carcinogener enligt kategori 2.

Därför behandlar de som använder mutagener dessa redan som carcinogener genom att på ett ytterst strängt sätt tillämpa den allmänna bestämmelsen i direktiv 89/391/EEG och för kemikalier i direktiv 80/1107/EEG.

Att denna situation regleras genom att räckvidden för direktivet om carcinogener ändras kommer därför inte att medföra ökade kostnader för användarindustrin.

Om även mutagener omfattas av direktiv 90/394/EEG skulle detta i praktiken innebära kostnadsbesparingar för kemikalietillverkande företag, eftersom det på grund av analysmetoderna är mycket billigare att mutagenestesta ämnen än att carcinogenestesta dem. Denna åsikt delas av många arbetsgivarrepresentanter inom ramen för Rådgivande kommittén för arbetarskyddsfrågor.

Trädamm är inte klassificerat som carcinogent ämne i enlighet med direktiv 67/548/EEG och 88/379/EEG. Bilaga I i direktiv 90/394/EEG innehåller en förteckning över ämnen, preparat och processer som, trots att de inte klassificerats enligt ovannämnda direktiv, uppfyller kriterierna för att vara carcinogena. Trädamm tillhör denna kategori.

I praktiken tillämpar medlemsstaterna redan de förebyggande åtgärder som avses med direktiv 90/394/EEG för några typer av trädamm (från ek och bok) som av relevanta organ (som det internationella organet för cancerforskning *International Agency for Research on Cancer*) och av några medlemsstater redan anses vara cancerframkallande för människor, på grund av tillräckliga belägg för detta.

Det är därför lämpligt att arbete som medför exponering för trädamm (ek och bok) inbegrips i bilaga I till direktiv 90/394/EEG och att ett gränsvärde fastställs i bilaga III.

Enligt vissa indikationer från träindustrin beräknas kostnaderna för företagen för att gränsvärdet på 5 mg/m³ skall kunna hållas uppgå till i genomsnitt 7 000 ecu per arbetsplats, varierande från 3 600 till 9 000 beroende på vilka åtgärder som behövs. Det finns inga tillförlitliga beräkningar av de faktiska kostnaderna för industrin när det gäller tillämpningen av andra bestämmelser i direktivet, såsom avgränsning av riskområden, säker lagring och insamling osv. Dessa kostnader får inte underskattas, men de bör inte vara orimliga om man ser till nyttan.

Jämförelser med gällande nationell lagstiftning visar att kommissionens förslag är ett minimum som är mindre strängt än lagstiftningen i flera medlemsstater. Syftet med den aktuella texten är att införa minimikrav som skall respekteras av samtliga medlemsstater, dock kommer troligen vetenskapliga rön framöver att ge belägg för att andra trädamm är cancerframkallande, vilket medför att ytterligare begränsningar, som skulle kunna bli mer kostsamma, kommer att behöva införas stegvis i kommande ändringar – med hänsyn tagen till industrins speciella karaktär.

När det gäller vinylkloridmonomer har sänkningen av gränsvärdena och förenklingen av det sätt de uttrycks på huvudsakligen haft till syfte att ta hänsyn till den nuvarande tekniska praxisen och situationen i medlemsstaterna, och kommer att få obetydliga konsekvenser för industrin. Upphävandet av direktivet kommer att förenkla tillämpningen av bestämmelser som hittills har ingått i flera direktiv.

4. *Vilka ekonomiska verkningar väntas förslaget få?*

- för sysselsättningen

Fördelarna med förbättrade arbetsvillkor kommer att leda till en minskning av antalet cancerfall, vilket även kommittén med vetenskaplig expertis underströk (och bedömde).

Dessa fördelar kommer inte bara de enskilda arbetstagarna såsom medlemmar i samhället till godo utan också själva företagen; för företagen kan kostnadsfördelarna uttryckas på följande sätt:

- mindre frånvaro till följd av sjukdom,
- lägre kostnader för omskolning, och
- färre antal personer som måste pensioneras till följd av invaliditet.

Sålunda ökas arbetsstyrkans anställbarhet och flexibilitet.

- för investeringar

Man får räkna med två typer av ytterligare kostnader; den första uppstår i samband med mätning av gränsvärden och den andra i samband med ändringar av äldre fabriker och utrustning till system som skall förhindra att sådana ämnen frigörs till den omgivande luften.

Den första typen av kostnader kan uppenbarligen hållas på en förhållandevis låg nivå, eftersom företagen inte har något absolut behov av egna mätinstrument. Den andra typen av kostnader kommer utan tvivel att väga tyngre, särskilt när det gäller äldre installationer, även om insatserna kan begränsas till de arbetsstationer där arbetstagarna faktiskt utför sina uppgifter.

När det gäller vinylkloridmonomer följer industrin redan de nya bestämmelserna, och den kommer att dra fördelar av att texten har förenklats.

Då dessa åtgärder har till syfte att skydda arbetstagare mot risken att ådra sig cancer, skall fördelarna dock inte undervärderas.

- för företagens konkurrensförmåga

Industrin har begärt att mutagener skall medtas i texten för att undvika snedvridning av konkurrensen mellan tillverkare och för att (indirekt) minska kostnaderna för tester om ämnen är cancerframkallande eller inte.

Situationen beträffande trädammer är mera komplicerad.

Eftersom det finns jämförbara regler i många länder kan den moderna träindustrin rätta sig efter förslaget till direktiv.

På mindre eller äldre typer av tillverkningsanläggningar kan det behöva införas nya former av utsugningsutrustning eller andra former av skydd.

Vissa konsultationer har pekat på möjligheten av en konkurrens mellan hårda träslag (förutom ek och bok) eller mellan hårda och mjuka träslag. Det kan utan tvivel uppstå temporära skillnader, men förslaget är utformat för att utjämna skillnaderna på grundval av nya vetenskapliga uppgifter inom fem år. Nackdelarna för enskilda firmor under den period då anpassningar måste göras måste vägas mot fördelarna för samhället som helhet, bestående av att kostnaderna för dålig hälsa kommer att minska medan produktiviteten ökar.

5. *Innehåller förslaget åtgärder som beaktar små och medelstora företags särskilda situation (minskade eller olika krav, etc.) ?*

Förslaget innehåller inga särskilda krav för små och medelstora företag för att undvika diskriminering av arbetstagare när det gäller frågor om hälsa och säkerhet.

Samråd

6. *Förteckning över de organisationer med vilka samråd har skett om förslaget, och en kortfattad sammanfattning av deras väsentligaste synpunkter.*

Som nämndes ovan har kommissionen rådfrågat Vetenskapliga kommittén för yrkeshygieniska gränsvärden om de vetenskapliga aspekterna av förslaget och om texten stämmer överens med de råd som kommittén gav.

Samråd med regeringar, arbetstagare och arbetsgivare har förts bilateralt och officiellt inom ramen för det arbete som utförs av den trepartssammansatta Rådgivande kommittén för arbetarskyddsfrågor.

Rådgivande kommittén godkände enhälligt kommissionens syn på mutagener, vinylkloridmonomer och asbest.

Majoriteten godkände även synen på trädamm. Arbetstagarna godkände inskränkningen till trädamm av ek och bok, men skulle helst ha sett att direktivet även omfattat andra typer av trä.

Arbetsgivarna bestred inte carcinogeniteten i trädamm (ek och bok), men befarade att konsekvenserna av att behandla dessa dammarter som cancerframkallande, varvid de omfattas av direktiv 90/394/EEG skulle bli opraktiska om bestämmelserna skulle upprätthållas strängt.

Kommissionen anser att arbetsgivaren i varje fall redan är ansvarig enligt "ramdirektivet" 89/391/EEG för att på ett lämpligt sätt skydda arbetstagarna och i detta hänseende bidrar till införandet i direktiv 90/394/EEG till att fastställa vilka bestämmelser som innehåller de allmänna skyldigheterna (t.ex. riskbedömning, ersättande av farliga ämnen med mindre farliga). Flera medlemsstater tillämpar redan specifika bestämmelser för trädamm, som är strängare än bestämmelserna i kommissionens förslag.

Arbetsgivarna befarade att satsningar på utbildning skulle påverkas menligt. Kommissionen anser att skydd av unga människor mot cancerframkallande ämnen, som kan påverka arbetstagarnas hälsa senare i livet, måste ha företräde.

Arbetsgivarna gav även uttryck för farhågor att tillämpningen av direktiv 90/394/EEG på trädamm av ek och bok skulle leda till att ek- och bokprodukter försvinner från marknaden. Kommissionen betonade att det inte är ek och bok i sig som orsakar nasal cancer, utan dammet från dem. Därför skyddas arbetstagarna om de inte exponeras för dammet.

Vidare sägs det i de vetenskapliga utlåtandena att det i framtiden, om det kommer fram nya fakta, kan krävas en allmän lösning som täcker alla träarter.

Man har även låtit kommissionen förstå att förslaget att fastställa ett riktgivande tekniskt gränsvärde skulle göra det enklare för arbetsgivarna att i praktiken tillämpa dessa bestämmelser i väntan på den vetenskapliga granskningen om fem år.

Regeringsrepresentanter i kommittén och i de specialiserade expertgrupperna som sammankom för att behandla praktiska och tekniska frågor, som togs upp främst av arbetsgivarna, kunde godkänna kommissionens förslag, men vissa medlemsstater skulle ha föredragit ytterligare restriktioner för andra hårda träslag, och vissa fall även för mjuka träslag.

Medlemsstaternas experter ansåg att de praktiska problem som arbetsgivarna tog upp kan lösas utan ändring av de principer som ingår i direktivet.

18

ISSN 1024-4506

KOM(98) 170 slutlig

DOKUMENT

SV

04 05 15

Katalognummer : CB-CO-98-169-SV-C

ISBN 92-78-32127-3

Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer

L-2985 Luxemburg